

Fígjarmálaráðið

Dagfesting:	15. jan. 2025
Mál nr.:	22/13718
Málsviðgjørt:	TM
Ummælistíð:	15.01.25 til 07.02.2025
Eftirkannað:	Lógartænastan dagfestir

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um eftirløn (Eftirlønarlógin)

(heimildin fyri frítøku í sambandi við tíðaravmarkað starv verður strikað, freist at stovna eftirlønarkontu, persónar við eftirlønarskipan uttanlands, sum ikki rinda lógarkravdu upphæddina til ta skipanina, kunnu rinda munin í Føroyum, móguleiki verður at flyta ella savna saman eftirløn hjá einum veitara)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 49 frá 14. mai um eftirløn (Eftirlønarlógin), sum broytt við løgtingslóg nr. 152 frá 20. desember 2013, løgtingslóg nr. 133 frá 19. desember 2014, § 2 í løgtingslóg nr. 134 frá 19. desember 2014, løgtingslóg nr. 44 frá 6. mai 2015, løgtingslóg nr. 157 frá 24. desember 2015, løgtingslóg nr. 69 frá 30. apríl 2018, § 1 í løgtingslóg nr. 78 frá 7. juni 2020 og løgtingslóg nr. 35 frá 26. mars 2021, verða gjørdar hesar broytingar:

1. § 1, stk. 5 verður orðað soleiðis:
“Stk. 5. Eftirlønarsamansparing hjá persóni, sum hevur upphildið sær í Føroyum í í mesta lagi 60 mánaðir samanlagt, og sum er fluttur av landinum aftur, kann rindast út aftur,

hóast eftirlønarsamansparari ikki hevur nátt fólkapensjónsaldur.

Landsstýrismaðurin ásetir í kunngerð nærri reglur.”

2. Í § 1, stk. 8 verður aftan á 1. pkt. sum nýtt pkt. sett:
“Hevur persónur ikki stovnað eftirlønarkonto innan trýggjar mánaðir frá tí, at persónurin hevur móttikið inntøku, ið eftirlønargjald skal rindast av, kann TAKS vegna persónin stovna eftirlønarkonto hjá góðkendum eftirlønarveitara sbrt. § 5, stk. 1. og flyta eftirlønarsamansparing, ið stendur á depotkonto hjá TAKS sbrt. § 16 a, til eftirlønarkonto hjá persóninum.”
3. § 3, stk. 1, nr. 18 verður orðað soleiðis:
“18) Inntøka frá arbeiði fyri

arbeiðsgevara við heimstaði uttanlands, um løntakarinn annaðhvørt rindar til NAV ella hevur eftirlønarskipan uttanlands, sum TAKS metir er nøktandi, og har inngjaldið annaðhvørt einsæris ella saman við inngjaldi í Føroyum er á sama støði sum kravt í § 2, stk. 1. Landsstýrismaðurin ásetir nærri reglur um, hvat er at meta sum nøktandi eftirlønarskipan uttanlands.”

4. Í § 10 verður sum stk. 3 sett:

“*Stk. 3.* Flyting áðrenn útgjaldsdagin frá eini eftirlønarsamansparing til eina aðra verandi ella nýggja her í landinum fyri sama persón verður ikki viðgjørd sum út- ella inngjalding. Landsstýrismaðurin ásetir í kunngerð nærri reglur.”

§ 2

Henda lögtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Uppskotið til broytingar í eftirlønarlógini verður lagt fyri Løgtingið fyri at lætta um umsitingina av eftirlønarlógini fyri borgarar og fyri TAKS.

1.2. Galdandi lóggáva

Lógargrundarlagið undir føroyskum eftirlønnum er eftirlønarlógin og rentutryggingarlógin. Viðurskiptini kring eftirlønina valdast, hvørjari av hesum báðum lógum, eftirlønin er goldin eftir. Eftirlønarlógin kom í gildi 1. januar 2014. Eftirlønir, sum eru goldnar eftir hetta, verða goldnar sambært eftirlønarlógini.

Rentutryggingarlógin kom í gildi í 1972, og hon var einasta lóg á eftirlønarøkinum, áðrenn verandi eftirlønarlóg kom í gildi. Rentutryggingarlógin heimilaði millum annað frádrátt fyri tær eftirlønir, sum vóru fevndar av lógini, til og við 31. desember 2014, tá eftirlønarlógin tók yvir.

Hetta uppskotið til broytingarlóg, snýr seg um at gera broytingar í eftirlønarlógini.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið við lógaruppskotinum er at lætta um umsitingina av eftirlønarlógini fyri borgarar og fyri TAKS.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Talan er um uppskot til fyra broytingar í eftirlønarlógini:

1. Frítøka fyri persónar, sum flyta til Føroya í sambandi við tíðaravmarkað starv, verður strikað. Heimild verður at rinda út aftur samansparing í staðin - § 1, stk. 5 í eftirlønarlógini.
2. Depotkontur - § 1, stk. 8 í eftirlønarlógini.
3. Heimild til at persónar, sum hava eftirlønarskipan uttanlands, sum tó ikki rinda lógarkravdu upphæddina til ta skipanina, kunnu rinda munin í Føroyum.
4. Heimild at flyta eftirløn ella savna saman eftirløn hjá einum veitara - § 10 stk. 3 í eftirlønarlógini.

1.5. Ummæli og ummælissskjal

Uppskotið er gjørt í samráð við Taks. Umframt at hava ligið alment frammi á hoyringarportalinum hjá Føroya landsstýri frá 15. Januar til 7. Februar 2025, er uppskotið eisini sent til ummælis hjá hesum hoyringarpørtum:

Almanna- og mentamálaráðið
Almannaverkið
Kommunufelagið
TAKS
Tryggingareftirlitið
Føroya Arbeiðsgevarafelag (Vinnuhúsið)
Betri Pensjón
Felagið Peningastovnar
Lív

Hoyringarsvar eru komin frá [-].

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Mett verður ikki, at broytingarnar í lógaruppskotinum fara at hava við sær fíggjarligar avleiðingar fyri landskassan ella fyri kommunur, verður lógaruppskotið samtykt og broytingarnar settar í verk.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Mett verður, at broytingarnar fara at lætta um umsitingina av eftirlønarlógini fyri borgarar og fyri TAKS. Mett verður ikki, at lógaruppskotið hevur við sær umsitingarligar avleiðingar fyri kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Mett verður ikki, at uppskotið hevur fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Mett verður ikki, at lógaruppskotið hevur avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Mett verður ikki, at lógaruppskotið hevur serligar fíggjarligar, umsitingarligar, umhvørvisligar ella sosialar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið fer at lætta um umsitingarlíga fyri persónar, sum koma til Føroyar at arbeiða í styttri tíðarskeið og sum fara av aftur landinum. Við hesari broytingini skulu persónar, sum koma til Føroya at arbeiða, rinda inn til eftirløn á sama hátt, sum føroyingar skulu. Men vísir tað seg, at teir ikki vera verandi í landinum, og ikki hava verið her longri enn í mesta lagi 60 mánaðir samanlagt, kunnu teir fáa eftirlønarsamansparingina útgoldna ella flutta til eftirlønarskipan teir hava uttanlands.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Millumtjóðasáttmálar eru ikki á økinum, ið lógaruppskotið fevnir um, og sum Føroyar hava skyldu at fylgja.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar eru ikki, sum eru viðkomandi fyri lógaruppskotið.

2.9. Markaforðingar

Uppskotið ger tað smidligari at arbeiða uttanlands hjá útlenskum arbeiðsgevara, og tekur tí burtur ávísar markaforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantheimildir ella onnur størri inntriv

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantheimildir, ella ger onnur størri inntriv í rættindi hjá fólki

2.11. Skattir og avgjöld

Í lógaruppskotinum eru ikki ásetingar um skatt ella avgjöld.

2.12. Gjöld

Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um gjøld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Í verandi eftirlønarlóg er í § 1, stk. 8, er ein skylda áløgd persónum, ið eru fevndir av lógini, og sum ikki frammanundan hava eina eftirlønarskipan, til at stovna eftirlønarkontu í sambandi við starvsetan, ella í sambandi við, at hann móttækur inntøku, ið eftirlønargjald skal rindast av.

Í hesum uppskotinum er ásett ein freist til persónar at stovna eftirlønarkonto innan trýggjar mánaðir frá tí, at persónurin hevur móttikið inntøku, ið eftirlønargjald skal rindast av. Er hetta ikki gjørt innan freistina, kann TAKS vegna persónin stovna eftirlønarkonto hjá góðkendum eftirlønarveitara og flyta eftirlønarsamansparing, ið stendur á depotkonto hjá TAKS til eftirlønarkonto hjá persóninum.

Grundgevingin er, at TAKS er ikki og kann ikki vera eftirlønarveitari og kann ikki umsita útgjald sambært lestinum í eftirlønarlógini. Ætlanin hevur ongantíð verið, at depotkonturnar hjá TAKS skulu virka sum ein eftirlønarsamansparing.

Lógaruppskotið leggur ikki aðrar skyldur á likamligar ella lögfrøðiligar persónar, so sum upplýsingarskyldu, skrásetingarskyldu ella t.d. krøv um loyvi.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Uppskotið hevur við sær, at til ber at rinda út aftur inngjøld, sum persónur, sum hevur uppihildið sær í Føroyum í í mesta lagi 60 mánaðir samanlagt, og sum er fluttur av landinum aftur, hóast eftirlønarsamansparari ikki hevur nátt fólkapensjónsaldur. Landsstýrismaðurin ásetir síðani í kunningarreglur um hetta.

Lógaruppskotið leggur ikki heimildir til kommunur.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Lógaruppskotið hevur ikki aðrar avleiðingar enn tær, sum eru nevndar omanfyri.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskötinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1, nr. 1

Við uppskotinum verður frítøkan í verandi § 1, stk. 5 í eftirlønarlógini fyri persónar, ið flyta til Føroya í sambandi við tíðaravmarkað starv, strikað.

Í dag er meginparturin av størvunum, sum útlendingar hava í Føroyum, tíðaravmarkað störv. Upprunaliga vóru bara nøkur heilt fá av hesum störvunum tíðaravmarkað störv. Mett verður, at hetta er orsakað av eftirlønarlógini.

Umsitingarliga byrðan fyri TAKS av verandi skipan við frítøku fyri persónar, ið flyta til Føroya í sambandi við tíðaravmarkað starv, er sera stór.

Við broytingini verður í staðin heimild til at gjalda út aftur eftirlønarsmansparing hjá persónum, sum flyta av landinum aftur. Treytirnar vera at kalla tær somu, sum frítøka verður veitt sambært í dag. Tað vil siga treytað av, at persónurin hevur uppihildið sær í Føroyum í í mesta lagi 60 mánaðir samanlagt og ikki longur arbeiðir ella hevur uppihald í Føroyum.

Við at hava uppihald í Føroyum meinast í hesum sambandi, at persónur hevur lógligt uppihald og fastan bústað í Føroyum.

Í sambandi við at eftirlønin verður útgoldin, verða ikki gjørdar broytingar í skattskyldugu inntøkuni ella í eftirlønarskattinum aftur í tíð.

Við hesari broytingini skulu persónar, sum koma til Føroya at arbeiða, rinda til eftirløn á sama hátt, sum føroyingar skulu. Men vísur tað seg, at teir ikki vera verandi í landinum, og ikki hava verið her longri enn í mesta lagi 60 mánaðir samanlagt og ikki longur arbeiða ella hava uppihald í Føroyum, kunnu teir fáa eftirlønarsmansparingina útgoldna ella flutta til eftirlønarskipan, sum teir hava uttanlands.

Tá skal TAKS bara eftirkanna, um persónurin lýkur treytirnar um tíðarskeið og TAKS og borgarin sleppa undan, at broytingar verða gjørdar í skattskyldugu inntøkuni og í eftirlønarskattinum aftur í tíð. Óneyðugt verður eisini, at TAKS skal hava prógv fyri, at lønarsáttmálar eru tíðaravmarkaðir.

Broytingin merkir, at persónar, sum lúka treytirnar kunnu fáa sítt inngjald út aftur frá eftirlønarveitarara, uttan at nakrar broytingar verða gjørdar í skattaviðurskiftunum. Eftirlønarskattur, sum er goldin, verður ikki broyttur. Frádráttur sum er givin í skattskyldugu inntøkuni fyri inngjaldi verður ikki broyttur.

Til § 1, nr. 2

Við uppskotinum fær TAKS heimild til at flyta inngjöld, sum standa á depotkonto, til ein av góðkendur eftirlønarveitarunum í Føroyum, og harvið fær TAKS heimild til at stovna eftirlønarkontu vegna persónar, sum ikki sjálvir stovna eftirlønarkontu, sum teir annars hava skyldu til sbt. § 1, stk. 8 í eftirlønarlógini.

Viðmerkjast skal, at ætlanin ongantið hefur verið, at depotkontur skulu virka sum eftirlønarsamansparing. TAKS er ikki eftirlønarveitari og kann ikki umsita útgjald sambært leistinum í eftirlønarlógini.

Til § 1, nr. 3

Við uppskotinum verður § 3, nr. 18 broytt, og heimild verður givin til, at persónur, sum hefur eftirlønarskipan uttanlands, men sum tó ikki rindar lógarkravdu upphædd til ta skipanina sbt. § 2, stk. 1 í eftirlønarlógini, kann rinda munin í Føroyum. So hvørt sum kravda eftirlønargjaldið er hækkað síðstu árin, eru tað fleiri og fleiri persónar, sum ikki rinda tað í lógini kravda prosentíð til skipanir uttanlands. Hesar skipanir kunnu annars góðkennast sambært ásetingunum í kunngerðini við heimild í verandi § 3, nr. 18.

Við broytingin verður møguleiki fyri og heimild til, at restupphæddin, upp til kravda prosentíð sbt. eftirlønarlógini, kann rindast í Føroyum. Við broytingini slepst undan, at TAKS skal taka avgerð um, at útlenska skipanin ikki longur er “nøktandi”, og við tí avleiðing, at persónurin skal rinda fult gjald í Føroyum, tí skipanin ikki lýkur treytirnar fyri undantakinum.

Til § 1, nr. 4

Við uppskotinum verður heimild til at flyta eftirløn ella at savna saman eftirløn hjá einum veitara.

Í § 10 í eftirlønarlógini er ein heimild at savna saman eftirlønir hjá fleiri veitarum, tá farið verður í útgjald. Í galdandi eftirlønarlóg er eingin heimild at flyta eftirløn millum veitarar ella at savna saman, áðrenn útgjald byrjar.

Visast kann á, at tílík heimild at flyta skipan frá einum veitara til annan, uttan at hetta verður roknað sum útgjald, er í § 9 í rentutryggingarlógini. Við hesari broytingin verður líknandi heimild ásett í § 10 í eftirlønarlógini.

Til § 2

Áseting um gildiskomu.

Fíggjarmálaráðið, 15.01.2025.

Ruth Vang
landsstýriskvinna

/ Bjarni Askham Bjarnason

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Javntekstur

Fylgiskjal 2:

Fylgiskjal 3: